

Bonne Blad

WALDR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 34.

23de august 1896.

22de aarg.

Seg ikke grød, jeg!

Børneblad

udkommer hver lørdag og kostet 50 cents for aaret, betalt i forhånd. I pakker til en adresse paa over 5 ekspkr. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspkr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaaer expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsstolen.

Tredje aargang.

33. leksæ.

Den femte part.

Alterens sakramente. I.

A B C -klassen: Alterens sakramente er vor Herres Jesu Kristi sande legeme og sande blod under brød og vin, indsat af Kristus selv, forat kristne skal øde og drikke det.

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor og indstiftelsens ord.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor og 1 Kor. 10, 16 (Sp. 565).

Vink.

Hvad alterens sakramente er.

(Den hellige nadver indstiftes, Bbh. 89).

— Den hellige daab er fødselens sakrament; her begynder det nye liv af Gud og i Gud. Den hellige nadver er ernæringens sakrament; derfor kaldes det rettelig sjælens spise, som nærer og styrker det nye menneske. Thi ved daaben bliver vi først fødte paanb; men ved siden deraf forbliver dog den gamle hud hos mennesket, hjælpet og blodet; her er nu saa megen forhindring og anfægtelse af djævelen og verden, at vi ofte bliver trætte og mædige og stundom ogsaa snubler. Derfor er det givet til daglig føde og næring, paa det at troen kan vederførage og styrke sig, at den ikke skal falde tilbage fra dens kamp, men steds blive alt sterkere og sterkere. Thi det nye liv skal være saaledes beflaft, at det steds tiltager og gaar fremad.

— Dette sakrament har forskellige navne: Det kaldes som oftest nadveren, fordi det blev indstiftet i den nat, der Kristus blev forraadt. Alterens sakrament kaldes det, fordi det skænkes og nydes ved alteret. Det benævnes ogsaa komunion. Komunion betyder samfund, og der er i nadveren et tredobbelts samfund: Først det sakramentlige samfund mellem Jesu Kristi sande legeme og blod og brød og vin; for det andet det underbare samfund mellem den Hrre Kristus og nadvergjæsterne, til hvem han her

ganske meddeler sig selv; og endelig det samfund, som her bringes ifstand mellem nadvergjæsterne indbrydes. Derfor kaldes gjæsterne ofte komuniikanter. Saaliges betegnelse kommer af Christi bord; det er jo Herren selv, som har forhvervet og beregt dette maaltid, som indbryder os til det og bespiser og bedækker os til det evige liv.

— I „den hellige Martinus's liv og lednet“ fortelles, at han engang kom til den romerske keiser Maximus. Han bragte da forskellige kristelige spørgsmål paa bane i keiserens og hans gemalindes nærværelse. Især talte han saa højlig om den guddommeliges naades og den himmelske træsts sørhed, om de troendes salige død og om den evige frid og hærighed, at keiserinden ikke alene hørte paa med den største opmærksomhed og andagt, men ogsaa tankte paa, hvorledes hun kunde bevise denne mand sin inderlige hærighed. Hun bad da keiseren om tilladelse til at beregne ham et maaltid uden nogen hjælp af tjenerne. Keiseren gav sit samlykke hertil, men Martinus vilde det nødig. Keiserinden begynder alligevel straks med stor iver at gjøre alt ifstand. Hun dækkede bordet, bar selv maden frem, satte stolen tilrette, bød Martinus sætte sig ned, og hun stod selv ved bordet og opvarrede ham; hun skænkede i vin for ham og rakte ham hægeret. Da maaltidet var forbi, opsamlede hun omhyggelig lebningerne og var mere fornøjet over, at hun havde fået lov til saadan at øre denne mand, end om hun selv havde modtaget de største øresbevisninger. Men det var nok hændte, at en eller anden hofmand fandt, at det lidet passede, at keiserinden viste saa stor ydmighed og hærighed ligeoverfor denne mand. Selv syntes han også, at der blev bevisst ham altfor stor øre. Men hvad skal vi da sige, naar vi tænker paa, at Kristus, Guds Søn, ikke alene har dækket bord for os arme synbore, men ogsaa giver os sit legeme at øde og sit blod at drikke?

— Disse Kristi ord: „dette er mit legeme“ og „dette er mit blod“ kan blot have den mening: I, med og under brødet giver han os sit sande legeme; i, med og under vinen giver han os sit sande blod. Ordene kan ikke forstås billedeligt, som om brød og vin blot skulle betyde eller være billede paa Kristi legeme og blod, hvad de reformerte flicker lærer. Thi, for det første, figer Kristus udtrykkeligt, at han vækker os det legeme, som er givet for os, og det blod, som er udgydt for os. Dernest figer Paulus, at falsten er Kristi blods samfund. Og endelig er jo dette Herrens testamente til hans menighed; men ingen falder dog paa at tænke sig muligheden af, at et testamentes ord skal forstås anderledes end ligefrem efter bogstaven. Derfor maa vi tage disse ord, som de lyder.

Lessons for the Sunday School.

THIRD YEAR.

33. Lesson.

THE SACRAMENT OF THE ALTER. I.

ABC Class: The Sacrament of the Alter is the true body and blood of our Lord Jesus Christ, under the bread and wine, instituted by Christ himself, for us Christians to eat and to drink.

Catechism Class: Same as above, and the words of institution of the Lord's Supper.

Explanation Class: Same as above, and 1 Cor. 10, 16 (Qu. 565).

SUGGESTIONS.

What the Lord's Supper is.

(The Institution of the Lord's Supper, B. H. 89).

— In Greece there lived in ancient times a philosopher by name Pythagoras, in whom his pupils had unbounded confidence. So firmly, indeed, did they believe in all his statement, that whenever any one did not accept them, they did not argue with them, but simply answered all objections with the words, "He has said so." That settled it, to their way of thinking. We Christians have a Master in whose statements we have a greater right to place unshaken trust. That ought to settle all doubts in the mind of a follower of Christ, if he can say of any statement, "He Himself has said so." That is sufficient unto us. Therefore we believe what he has said, because he has said it.

— "Lord Jesus, my Savior," says Matthesius, the staunch friend of Luther, "I have humbly and in all simplicity trusted in thy truth. Now thou hast concerning thy Supper said, 'Take, eat; this is my body.' Therefore I have had no good cause to depart from this teaching, knowing as I do, that the foolishness of God is wiser than the wisdom of man." That was well spoken. A Christian can boldly address his Savior in this wise, "I cannot have erred; for I have abided steadfastly by thy word, — even as thou canst not err, nor be deceived."

— Luther says: If I could survey creation and describe it in words, I could show you in it just as great, and even greater miracles than you see in this Sacrament. There is the soul: it is one invisible thing, and yet is, at one and the same time, in the whole body, even in the smallest member, so that when I touch the smallest member I touch the entire soul. Now if one soul, at one and the same time, can be in all the members — how it is so, I do not know, — ought not Christ to be able to be present in the Sacrament in all places at the same time?

— "How is it possible," some say, "that the body of Christ in the last 2000 years almost daily, often at the same hour of day, in thousands of churches, has been eaten by millions of Christians, without being consumed?" Well, how is it possible that the sun in the last 6000 years has penetrated, with its light into thousands of valleys and hollows and rooms, and into millions of eyes, without consuming or losing its light? — With God nothing shall be impossible.

— Against the truth stated by Christ that his true body and blood are given in his Supper, two objections are urged. The first is that the disciples who were gathered around him at the institution of the Supper, and who continually saw him before their eyes, could not have understood him to mean that he really gave them his body and blood to eat and to drink under the bread and wine. The simplest reply is: Neither did the disciples understand a word of what Jesus told them about what manner of death he was to die; and yet what he told them about it was literally true. Another objection is this: The body of Christ which was there at the table before the disciples all the time, could not possibly be given them in the bread. Answer: We cannot, indeed, explain the how of it; but that it was so, is stated in plain terms by him, who is the Truth, whom all power is given in heaven and on earth, who is everywhere present.

— During the Diet of Augsburg, in 1530, Duke John Frederick of Saxony had a discussion with some Romish theologians on points of doctrine which were in dispute between Lutherans and Catholics. Among other questions he put this one to them: "How comes it that you Catholics, in administering the Sacrament, deny the wine to the lay-people, when Christ plainly says, 'Drink ye all of it'?" Dr. Eck, who was looked upon as the great light among them, quickly replied, "By the word 'all' here only the anointed priests are meant; only they are to drink of the cup." "Ah," said the Duke, "then we are to conclude that you anointed monks and priests are rascals, all of you; for Christ says, 'Ye are clean, but not all.' According to your interpretation that saying must mean this, 'Ye lay-people are pious and clean, not so the priests'." At this keen retort the learned gentlemen grew red with shame and anger, but they had to admit that the Duke was well read in Holy Scripture.

— A Christian negress once said: "I know of no greater happiness on earth than is mine, when I receive the Lord's Supper. For as often as the Sacrament is administered to me I notice that I have acquired new and greater strength.

Livets fyrste.

Lars.

Den gamle raringen.

(Fortsættelse.)

Kt voldsomt stød vækkede pludselig Karlét af disse hans fastmødige betragtninger. Han var løbet lige imod et andet menneske, som flynsomt kom gaaende fra den modsatte kant, og han vilde være faldt overende, hvis ikke en kraftig haand havde grebet ham i armen og holdt ham oppe.

„Hvorfor ser De Dem ikke for?“ udbryd en dyb stemme i en ørgerlig tone.

„Undskyld, hære herre, jeg gjorde det slet ikke med vilje“, svarte Karlét sagtmødig og gik videre.

„Det stakkars menneske synes ikke at være ganste sitter paa fodden“, mumlede den anden medlidende og blev staende og se efter den gamle. „Han maa være drukken! — Men han saa heller ikke rigtig ud til det — —! Men hvor vil han da hen? Nu er han jo lige ved vandet. Et par skridt til, saa vil han drukne!“

Med disse ord styrte han efter den gamle. Far Karlét havde ingen anelse om, hvor han var. Han styrte afsted uden at vide hvorhen. Han vidste ikke, hvilken fare han svævede i, og uden den fremmedes hjælp vilde han vel være redningsløst fortalt. Netop som denne naaede frem til ham, følte den gamle grunden svigte under sig, han var nærbredt at styrte ud i floden; med et højt forsærelses udraab bredte han armente ud ligesom for at søge hjælp, men blev idet samme grebet af den fremmede og trukket tilbage.

„Men min gode mand, hvor vil De hen?“ spurgte ørgerlig den samme stemme, som kort forud havde tiltalt ham. „Hvis ikke jeg var kommen, vilde De nu have ligget i floden!“

„Tusend tak for Deres venlighed. De maa ikke være vond paa mig. Jeg vidste virkelig ikke, at jeg varkommen saa nær til vandet; jeg er blind.“

„Blind! Ja, det kunde jeg næsten tenke“, udbryd den fremmede og slog sig for panden. „Men hvorledes kan De da finde paa at gaa saaledes ud alene? De har jo ikke engang en hund med. Har De da ingen børn eller andre som kan følge Dem?“

Gamle Karlét svarte ikke; et tungt suktængte sig frem fra hans bryst.

„Tag det rolig, hære gamle“, sagde nu den fremmede i en mere venlig tone; „jeg kan forståa, at en eller anden sorg maa trykke Dem. Kom og lad os gaa, saa kan De underveis fortælle, hvad det er. Thi De vil vel ikke blive staende her ved vandet? Lad mig tage Dem under armen! Og sig mig saa, hvor De bor, saa skal jeg føre Dem hjem — Nu, hvor bor De altsaa, min gamle ven?“

„De er altsor god mod mig. De har ret; jeg maa hjem til min lille datter“, sagde Karlét i en forskrækket tone; han var kommen til at tænke paa den angst, som hans forsvinden vilde bringe Ella. Det stakkars barn maa allerede for lang tid siden have savnet mig og er vel urolig for mig. Alt, jeg bringer hende ikke andet end sorg! Hvilen nar jeg var, som løb saaledes afsted uden at vide, hvad jeg gjorde. Naar jeg nu kommer hjem saa vil jeg ialfald forsøge at vise mig fornøjet, og saa svært længe kan det ikke være, før den gode Gud henter mig hjem.“

Smerten fik paany overhaand over den gamle og han brast i en bitter gråd.

Den fremmede førte ham hen til en boent og bad ham venlig at fortælle sin historie for derved maaske at lette sit hjerte. Karlét fulgte hans opfordring og med den største deltagelse lyttede hans redningsmand til, hvad han fortalte. Da han var færdig, blev den fremmede siddende en stund i dybe tanker; men saa syntes han at have fattet en rask beslutning. Han vinkede til en vogn og steg sammen med den gamle op i denne. Han opgav for kudslen, hvor han skulle høre hen; men det var ikke til gamle Karléts bolig.

27. kapitel.

Gjenfundet.

Johan Leboa flyndte sig henigjennem den ene gade efter den anden; han spurgte og ledte overalt, men forgjøves. Han ilede efter enhver høi mandsskifte, som han fil spie paa gjennem taagen; men naar han kom nærmere viste det sig altid, at det ikke var Karlét. Han kunde ikke finde noget spor af ham, og fortvilet tænkte han paa, hvad den unge pige vilde sige, hvis han vendte alene hem. Han blev ved at ile gjennem gaderne i haab om endnu at kunne finde den gamle eller ialfald træffe nogen, som kunde

give oplysning om ham; men det blev fuldstændigt mørkt, og hans søgen havde fremdeles været forgjøves. Gadelyghterne kastede sit rødlige skær gennem taagen og formaade kun daarlig at oplyse gaderne; den hele by laa nedfunken i tæt mørke, og med tungt hjerte maatte til sidst Johan standse sine frugtløse efterføgninger og gaa hjemover.

Han var næsten hjemme, da en vogn kom. Hørende hurtig om et gadehørne og nær havde hørt over den unge mand i mørket og taagen.

"Pås Dem!" raabte kudsken og sat med et rasft greb i tømmerne standset hesten.

Johan sprang hurtig tilside og kastede ubivilsartig med det samme et blif ind i vognen.

"Far Karlét!" udbrød han. "Men far Karlét, hvor hvor vil De hen? Skal da Ella komme til at dø af sorg?"

"Det er Johan", sagde den blinde til sin ledsgager. "Vær saa venlig at lade vognen stanse, saa jeg kan faa tale med ham."

"Kom op i vognen til os unge mand", sagde Karléts redningsmand venlig, "saa skal De faa høre med os hjem, og saa skal De samtidig faa vide alt. Paa den maade faar Ella hurtigst beroligende efterretninger om sin far."

Johan sat ikke tid til at komme med nogen indbendinger. Han var saa lykkelig ved at have fundet den gamle og satte sig rolig i vognen, som raff hørte videre.

Ella havde imidlertid siddet hjemme og ventet; for hver time, som gik, blev hun mere og mere fortvilet. Først havde hun forsøgt at forhætte sit arbeide; men hun var altfor urolig; hendes hænder skjælvede saa sterkt, at hun ikke var i stand til at føre naalen. Derpaa begyndte hun at rydde og ordne i stuen, lagde i ovnen og stjæb den blindes lænestol hen til denne og lagde hans pipe paa bordet ved siden af, saa han blot behøvede at strække ud sin arm for at naa den. Taare efter taare begyndte at trille ned at hendes kinder, og med stigende angst tænkte hun paa, at alle hendes forberedelser kanskje vilde være til ingen nytte, da hun muligens aldrig mere vilde komme til at gjense hans højre ansigt.

"Gid madam Leboa maatte komme ind til mig", sagde hun med et suk og gik urolig op og ned i værelset, "saa kunde hun være

her og forsørge for ham om han skulle komme, og saa kunde ogsaa jeg gaa ud og lede."

Men madam Leboa kom ikke hjem. Time efter time gik, og Ella blev alene med sin angst og fortvilelse. Hun aabnede vinduet og lyttede efter, om hun kunde høre nogenude paa gaden, men alt var stille. Hun tændte lampen og søgte paanh at begynde paa sin som — da hørte hun nogen, der med hurtige skridt kom opad trappen. Ella aabnede forskrakket døren, og hun saa foran sig den unge snedker; han saa saa inderlig fornøjet ud, at Ella straks følte sig roligere.

"Har De fundet ham?" spurgte hun med en stemme, som endnu skjælvede af bevegelse.

"Ja, han lever og har det godt. Det skal ikke være længe, før De faar se ham igen!"

Ella blev aldeles maalløs af glæde. Til sidst fattede hun sig igjen og vendte sig halv gredende, halv leende mod sin unge ven og sagde, idet hun rakte ham haanden:

"Hvorledes skal jeg kunne talke Dem nok! Men er det virkelig sikkert? Hvem har sagt Dem det? Hvor er han, og hvorfor kommer han ikke selv?"

"Jeg har haade seet ham og snakket med ham, og han har selv fortalt mig alt, han har bedet mig om først og fremst at sige Dem, at De endelig maa være rolig og ikke gjøre Dem nogen unødvendige bekymringer for hans skyld."

"Men hvorfor har De ikke bragt ham hid? Det er noget, som De vil hjælpe for mig. Han er sikkert syg eller er kommen til slade; jeg ved ikke, hvad det er; men De siger mig ikke den hele sandhed."

Han er hverken syg eller er kommen til slade, men han kan alligevel ikke komme hjem hverken idag eller imorgen. Om fjorten dage vil De faa se ham igjen."

"Om fjorten dage? — Kan jeg da ikke faa komme til ham?"

"Nei, det maa De ikke — Men græd ikke for det. Se paa mig, og sig, om jeg ser ud til at være en overbringer af daarlige efterretninger?"

Ella saa op. Den unge mands ansigt straalede af glæde og tilfredshed, og dette bragte ogsaa hende noget mere mod.

"Fjorten dage slet fra ham!" sagde hun bedryvet. "Han maa slet ikke mere være glad i mig, naar han vil berede mig denne sorg." (Forts.)

Den gamle skolemesters oplevelse en mørk høstafsten paa kirkegaarden

Læreren i en tyk landsby havde blandt andre bierhverv ogsaa hver aften at ringe med den saafalde „bedelslokke“ i kirketaarnet. Han boede i nærheden af kirken og vedblev derfor med dette arbeide ogsaa, da han var bleven gammel. Han behøvede blot at gaa gennem sin egen have og derefter tvert over veien, saa var han inde paa kirkegaarden.

Mere end én gang havde overtroiske folk spurgt skolelæreren, om han ikke var rød for at gaa over kirkegaarden om aftenen; især syntes de, at det maatte være uhyggeligt i mørke vinteraftener. Men han bare smilte til saadanne spørgsmaal og sagde: „Hvad fulde jeg være bange for? Overalt har jeg Gud med mig, og endnu har jeg aldrig set noget spøgelse.“

En aften sent udpaa høsten vandrede læreren efter sin vante gang til kirken; det var saa mørkt, at han blot kunde se nogle faa skridt foran sig. Den gamle mand var allerede færdig med at ringe; han havde stengt kirkedøren og vandrede mellem gravene henimod kirkegaardsporten — da følte han med engang en haand berøre sit hoved, og i næste øjeblik kendte han, hvorledes hans lue og parfyk blev løstet i veiret; han syntes tydelig at kendte taget af flere fingre.

Den gamle stod først ligesom naglet til jorden, men vendte sig snart roft om, men kunde hverken høre fodtrin eller den mindste lyd paa nogen takt. Det var ikke mørkere, end at han maatte kunne se en menneskelig stikelse, om en saadan var i nærheden; men han kunde intet opdage. Det kunde heller ikke være vinden, som have røvet hans hovedbedækning; thi der rørte sig ikke et eneste vindpust.

Den brave lærer var slet ingen rødhare og desuden en from, gudfrigtig mand; men alligevel begyndte han at føle sig noget underlig tilmøde.

Han flyndte sig hjem, løndte en lygte og fulgte sin kone til at følge sig tilbage til kirkegaarden. De var snart naaede hen til det sted, hvor han havde mistet lue og parfyk. De undersøgte stedet, saa nøje de kunde, men

alt til ingen nytte. Læreren saa ingen anden udvei end snarest mulig at fåsøge sig en ny parfyk og en ny lue; thi heller ikke de paafølgende dage var der spor at se af de tabte sager.

I begyndelsen mente man i landsbyen, at der var en eller anden, som havde drebet en ondskabsfuld streg med den gamle lærer; men lidt efter lidt begyndte man mere og mere at tro, at det ikke var saa trygt at faredes i mørke henne paa kirkegaarden.

Vinteren gik og man fik en mere end almindelig varm sommer med flere haarde uvejrstage. I sterke varme pleier jo lynet og tordenen at være værst. En lynstrale rammede ogsaa det gamle store lindtræ paa kirkegaarden. Der laa det prægtige træ splintret og ødelagt, hvilket valte en almindelig beklagelse; det var sikkert flere hundrede aar gammelt og kirkegaardens pryd. Men i det splintrede træ fandt en gut en uglerede, og i ugleredet laa — skolemesterens parfyk og lue; paa den maade havde uglemoderen støffet sine unger et blødt og behageligt leie.

Denne opdagelse valte selvfølgelig megen munterhed i landsbyen. Nu vidste man, hvad det var for et slags spøgelse, som havde berørt den gamle lærer med sin folde haand og taget hans hovedbedækning!

Oplossning paa diamantgaaden i nr. 32.

		K		
	P	A	U	
P	A	R	I	S
E	N	G	L	A
N	G	L	A	N
K	A	R	L	S
S	E	R	B	O
R	H	O	N	E
Æ	R	Ø		
G				